

Lauksaimniecības produkcijas ražotāju izaugsmi saista ar kooperatīviem

Kooperatīvo sabiedrību nākotnes izaugsmes perspektīvas būs atkarīgas ne tikai no pašu saimnieku lēmumiem, bet arī no valsts īstenotās politikas, kuras izstrādes pamats – vienots skatījums uz kooperācijas iespējām, ko pierāda attīstīto Eiropas valstu pieredze

Teksts **Māris Ķirsons**

Foto **Dāvis Vitoliņš/Dienas Bizness**

Tāds secinājums skanēja Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācijas (apvieno 54 biedrus ar kopējo neto apgrozījumu vairāk nekā 0,6 miljardi eiro) ikgadējā forumā, diskutējot par nākotnes izaugsmes iespējām un šķēršļiem. Ārzemēs kooperatīviem pieder gan nozīmīgas pārstrādes jaudas, gan arī tirdzniecības tīkli un ķēdes, kā arī finanšu iestādes, taču Latvijā šajā jomā ir sperti tikai pirmie soļi, turklāt tie ne vienmēr ir bijuši pozitīvi. Pašlaik par nozīmīgāko tiek uzskatīti Latvijā lielākās lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības *Latraps* publiskā obligāciju piedāvājumā

piesaistītie 8 miljoni eiro, kurus plānots izmantot Ziemeļeiropā lielākās zirņu proteīna izolāta ražotnes izveidei.

Prognozē lomas pieaugumu

“Nākotnē kooperatīviem būs izšķiroša loma, jo nevar pieņemt, ka atbalsts (ES vai Latvijas) būs mūžīgs, turklāt, ja vēlamies būt pašpietiekami un pārtikt no pašu saražotās produkcijas, un vēl nopelnīt, tad saimnieks (lauksaimnieks) viens pats nevarēs būt spēcīgs spēlētājs globālajā tirgū,” prognozēja Zemkopības ministrijas Lauksaimniecības un lauku attīstības departamenta direktore Biruta Ingilāvičute. Viņa uzsvēra, ka nevar raudzīties tikai un vienīgi uz Eiropas Savienības iekšējo vai Eiropas tirgu, bet jāraugās globālā līmenī.

“Tirgus spēku varam audzēt tikai tad, ja esam kopā, ja varam piedāvāt tirgū lielus apjomus, vienādas kvalitātes pieprasītu nišas produktu,” tā B. Ingilāvičute. Vi-

ņas ieskatā, kooperatīvu loma perspektīvā tikai pieaugs.

“Ar kooperāciju ir tāpat kā ar revolūciju – tā notiek tad, kad apkašā esošie negrib dzīvot pa vecam, bet augšā esošie vairs nevar valdīt pa vecam. Valstiski nevienam nevaram piespiest iestāties kooperatīvā vai tādus veidot,” uz jautājumu par valsts lomu kooperācijas veicināšanā atbildēja B. Ingilāvičute. Viņasprāt, šo iesaisti kooperācijā var nodrošināt motivācija, kad saimnieks redz – kaimiņš ir kooperatīvā un saņem augstāku cenu par savu produkciju, viņam ir lielākas iespējas, varbūt mazāk kādu darbību, jo kādu daļu no tām veic kooperatīvs. “Kooperatīvi var izglītēt savus biedrus, apmainīties ar darba pieredzi ne tikai Latvijas mērogā, bet arī citviet Eiropā, piemēram, Vācijā, u.tml.,” norādīja B. Ingilāvičute.

“Ir viedoklis, ka mākslīgi nevajag stimulēt iesaistīšanos kooperatīvos, taču ir